

Πρώτη παρουσίαση δύο Ελληνικών πλαγιοκάρπων ποικιλιών καρυδιάς με μεγάλο ενδιαφέρον

Δρ. Ιωάννης Μάνθος, Ερευνητής Βαθμίδας Δ', Τμήμα Ακρόδρυων Βαρδατών-Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων/ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ
Δρ. Δήμος Ρούσκας, Διατελέσας Τακτικός Ερευνητής, πρώην ΕΘΙΑΓΕ

Στο τμήμα Ακρόδρυων του ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ από το 1986 έως και σήμερα πραγματοποιείται μία σημαντική προσπάθεια δημιουργίας νέων αξιόλογων ποικιλιών καρυδιάς, με υψηλή παραγωγικότητα και καλή ποιότητα καρπού, κατάλληλες για τις εδαφοκλιματικές συνθήκες της χώρας μας. Στην προσπάθεια αυτή και μέσα από συγκεκριμένες διασταυρώσεις προέκυψαν δύο πλαγιόκαρπες ποικιλίες, η Λιτώ (*Lito*) και η Ουρανία (*Ourania*), με ικανοποιητικά τα επιθυμητά χαρακτηριστικά.

Οι μονογραφίες των ποικιλιών καρυδιάς που περιγράφονται, έχουν προκύψει από αξιολόγηση πειραματικών συλλογών καρυδιάς, οι οποίες βρίσκονται εγκατεστημένες στο αγρόκτημα του τμήματος Ακρόδρυων Βαρδατών του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων/ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Οι ημερομηνίες που αναφέρονται στην έναρξη βλάστησης, στην εποχή ανθοφορίας, στην εποχή ωρίμανσης του καρπού, κ.λ.π., αφορούν στη χρονική περίοδο 2017 έως 2019.

Η κατάταξη για τα φαινολογικά χαρακτηριστικά των δέντρων έγινε σύμφωνα με το εγχειρίδιο για την καρυδιά του

International Plant Genetic Resources Institute (IPGRI, 1994).

Ως έναρξη βλάστησης ελήφθη η ημερομηνία κατά την οποία το 10% των οφθαλμών ήταν στο στάδιο Cf (εμφάνιση νέας βλάστησης), σύμφωνα με την κατάταξη των Charlot και Germain (1990).

Ο χρωματισμός της ψίκας εκτιμήθηκε με βάση τα κριτήρια του Ctifl (Centre technique inter professionnel des fruit set des légumes) της Γαλλίας και του IPGRI (1994) και χαρακτηρίστηκε ως Extra: πολύ ανοιχτόχρωμη, κατηγορία I: ανοιχτόχρωμη, κατηγορία II: καστανή φωτεινή, κατηγορία III: καστανή σκούρα.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά των δύο πλαγιόκαρπων, Ελληνικών ποικιλιών καρυδιάς.

1 Ποικιλία: Λιτώ (*Lito*)

Δημιουργός: Τμήμα Ακρόδρυων, προήλθε από διασταύρωση Gustine x Pedro, το 1986

Καταγωγή: Ελλάδα

Χαρακτηριστικά του Δένδρου

- Καρποφορία: πλαγιόκαρπη, με βαθμό πλαγιοκαρπίας 90%
- Κατεύθυνση βλάστησης: πλαγιόκλαδη
- Δύναμη βλάστησης: αδύναμης βλάστησης
- Έναρξη βλάστησης: 29/3 (στο Τμήμα Ακρόδρυων έχει έναρξη βλάστησης εννέα (9) ημέρες περίπου μετά την Payne)

- Εποχή ανθοφορίας θηλέων (έναρξη-λήξη): 16/4 - 28/4
- Εποχή ανθοφορίας ιούλων (έναρξη-λήξη): 11/4 - 22/4
- Χαρακτηρισμός ανθοφορίας: πρώτανδρη
- Εποχή ωρίμανσης καρπού: (πλήρης ωρίμανση 80%) 20/9-25/9, με καλή σκάση περικαρπίου
- Ταχύτητα εισόδου στην καρποφορία: πολύ γρήγορη, εμφάνιση πρώτων θηλέων ανθέων συνήθως από τον 1ο χρόνο και ιούλων από τον 3ο - 4ο χρόνο
- Είσοδος στην πλήρη καρποφορία: από το 9ο έτος
- Παραγωγικότητα: καλή
- Ευαισθησία στη βακτηρίωση (στις συνθήκες του Τμήματος Ακρόδρυων): μέση
- Ευαισθησία στην ανθράκωση (στις συνθήκες του Τμήματος Ακρόδρυων): μέση
- Προσβολές από καρπόκαψα (στις συνθήκες του Τμήματος Ακρόδρυων): απαιτείται καταπολέμηση
- Επικονιαστές: Chandler, Hartley, Lara
- Αντοχή στο πλιόκαυμα: μέση

Ποικιλία καρυδιάς Λητώ

Χαρακτηριστικά Καρπού

- Σχήμα καρυδιού με κέλυφος: ωσειδές
- Εμφάνιση καρυδιού με κέλυφος: καλή έως πολύ καλή
- Μέσο βάρος καρυδιού με κέλυφος: 11,5 - 12,5 gr
- Συγκόλληση βαλβίδων κελύφους: καλή
- Ποσοστό ψίχας: 48% - 50%
- Χρωματισμός ψίχας: κατηγορία I (Στα ημιορεινά, ο χρωματισμός επιδερμίδας της ψίχας είναι πάνω από 70% κατηγορίας Extra και δευτερευόντως κατηγορίας I)
- Ποιότητα ψίχας: καλή
- Αποχωρισμός ψίχας από το κέλυφος: εύκολος

Καρποί ποικιλίας καρυδιάς Λητώ

Αγρονομική αξία

Η ποικιλία Λητώ παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον, λόγω του συνδυασμού των χαρακτηριστικών του, δηλαδή μικρό μέγεθος δένδρου (το 60% περίπου σε σύγκριση με την Chandler), με υψηλή πλαγιοκαρπία, μεσοπρώιμη εποχή βλάστησης και εξαιρετικών καρπολογικών χαρακτηριστικών. Κύριο πλεονέκτημα της ποικιλίας αυτής είναι το χαμηλό μέγεθος του δένδρου, που επιτρέπει την ευκολότερη συγκομιδή, στις περιπτώσεις μικρών διαθέσιμων εκτάσεων (2 - 8 στρέμματα), στις ορεινές και μειοεκτικές περιοχές που δεν υπάρχει η δυνατότητα μηχανοποίησης των εργασιών της συγκομιδής. Η ποικιλία Λητώ επιτρέπει σημαντικά πυκνότερες φυτεύσεις ανά στρέμμα σε σχέση με τις ανταγωνίστριες πλαγιοκαρπες Chandler και Lara®. Κατάλληλη σαν κύρια

ποικιλία, όπου ο τελευταίος εαρινός παγετός σημειώνεται κατά τα τέλη Μαρτίου, με αρχές Απριλίου.

2. Ποικιλία: Ουρανία (Ourania)

Δημιουργός: Τμήμα Ακρόδρυων, προήλθε από διασταύρωση Hartley x Gustine το 1993

Καταγωγή: Ελλάδα

Χαρακτηριστικά Δένδρου

- Καρποφορία: πλαγιόκαρπη (80%)
- Κατεύθυνση βλάστησης: ημιρθόκλαδη - ημιπλαγιόκλαδη
- Δύναμη βλάστησης: μέτρια έως μεγάλη
- Έναρξη βλάστησης: 5/4 έως 10/4 (στο Τμήμα Ακρόδρυων έχει έναρξη βλάστησης 15-16 ημέρες μετά την Payne)
- Εποχή ανθοφορίας θηλέων (έναρξη-λήξη): 24/4 - 10/5
- Εποχή ανθοφορίας ιούλων (έναρξη-λήξη): 18/4 - 28/4
- Χαρακτηρισμός ανθοφορίας: πρώτανδρη
- Εποχή ωρίμανσης καρπού: (πλήρης ωρίμανση 80%) 25/9 - 4/10 με καλή σχάση περικαρπίου
- Ταχύτητα εισόδου στην καρποφορία: γρήγορη, εμφάνιση πρώτων θηλέων ανθέων συνήθως από τον 1ο χρόνο και ιούλων από τον 4ο χρόνο
- Είσοδος στην πλήρη καρποφορία: από το 9ο-10ο έτος
- Παραγωγικότητα: πολύ καλή όταν εισέλθει στην πλήρη καρποφορία
- Ευαισθησία στη βακτηρίωση (στις συνθήκες του Τμήματος Ακρόδρυων): δεν παρουσίασε ευαισθησία
- Ευαισθησία στην ανθράκωση (στις συνθήκες του Τμήματος Ακρόδρυων): καλή
- Προσβολές από καρπόκαψα (στις συνθήκες του Τμήματος Ακρόδρυων): αρκετά καλή, απαιτείται όμως καταπολέμηση

Ποικιλία καρυδιάς Ουρανία

- Επικονιαστές: Franquette, Fernette, Fernor.
- Αντοχή στο πλιόκαυμα: πολύ καλή

Χαρακτηριστικά Καρπού

- Σχήμα καρυδιού με κέλυφος: κολουροκωνικό με αιχμηρή άκρη
- Εμφάνιση καρυδιού με κέλυφος: καλή έως πολύ καλή, Ελκυστική
- Μέσο βάρος καρυδιού με κέλυφος: 14 - 16g
- Συγκόλληση βαλβίδων κελύφους: αρκετά ισχυρή
- Ποσοστό ψίχας: 47% - 49%
- Χρωματισμός ψίχας: κατηγορία I και δευτερευόντως κατηγορία II
- Ποιότητα ψίχας: καλή - πολύ καλή
- Αποχωρισμός ψίχας από το κέλυφος : εύκολος

Καρποί ποικιλίας καρυδιάς Ουρανία

Αγρονομική αξία

Μεσοόψιμη ποικιλία με καρπολογικά χαρακτηριστικά παρόμοια τις ποικιλίας Hartley. Παρουσιάζει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για άλλες χώρες. Πρόκειται για νέα χαρισματική κύρια ποικιλία, κατάλληλη για ημιορεινές και ορεινές περιοχές, καθώς και για πεδινές περιοχές της Βορείου Ελλάδας όπου ο τελευταίος παγετός σημειώνεται μέχρι 10-12 Απριλίου. Ανταγωνίστριες ποικιλίες: Chandler, Lara®, Pedro και Hartley.

Πληροφορίες: Δρ Ι. Μάνθος, Τμήμα Ακρόδρυων Βαρδατών, Νέο Κρίκελλο, 351 00 Λαμία, τηλ.: 22310 81246, e-mail: sgeb@otenet.gr